



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: R. H.
zastoupen Mgr. Danou Houbovou, advokátkou se sídlem
Jiráskova 398/II, 337 01 Rokycany

žalovaný: Ministerstvo práce a sociálních věcí, IČ 00551023,
sídlím Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha,

o žalobě ze dne 1. 11. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2023, č.j. MPSV-2023/128391-421/1,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2023, č.j. MPSV-2023/128391-421/1 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 17.081,- Kč, k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Dany Houbové, do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Plzni ze dne 28. 4. 2023 č.j. ROA-620/2023-2. kterým byl žalobce vyřazen z evidence uchazečů o

zaměstnání od 20. 3. 2023 z důvodu maření součinnosti s úřadem práce podle § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 a § 31 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

2. Žalobce v žalobě uvedl, že byl veden na úřadu práce od 1. června 2011. Dne 20.3.2023 v 11.15 hodin měl stanoven termín k dostavení se na úřad práce za účelem zprostředkování zaměstnání. Žalobce se na tento termín nedostavil, avšak dostavil se hned následující den 21.3.2023 a omluvil svoji nepřítomnost na plánované schůzce s tím, že si spletl datum (poprvé od doby vedení na ÚP-12let), z důvodu, že měl starosti s vyřizováním dědictví po zemřelém rodiči-otci. V odvolání doplnil, že dne 20.3.2023 ukládal s rodinnými příslušníky urnu s ostatky otce do kolumbária. V krematoriu ostatky vyzvedl již 21.2.2023, ale hrobové místo se uvolnilo až v březnu, kdy dne 15.3.2023 podepsal smlouvu o nájmu s obcí Medový Újezd a teprve tehdy mohl ostatky otce uložit.
3. Žalobce zaměstnání ve společnosti Borgers CS, spol. s r.o. (kde pracoval jako mistr výroby) musel ukončit z důvodu zdravotního stavu a nové zaměstnání vyhovující jeho zdravotnímu stavu si dosud nebyl schopen najít. Setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání je pro žalobce existenčně důležité, neboť je poživitelem renty pro uznané nemoci z povolání. Z vlastní iniciativy uzavřel Dohodu o pracovní činnosti dne 1.11.2021, na základě které pracuje v rozsahu 3 hodin týdně.
4. V případě žalobce se jednalo o první pochybení za dobu od 1.6.2011. Za tuto dobu byla žalobci ze strany úřadu práce nabídnuta jen dvě zaměstnání, zaměstnavatelé o něj však neměli zájem. Úřad práce v rozhodnutí mimo jiné uvedl, že měl pro žalobce připravené nabídky na dvě volná pracovní místa. Žalobce je přesvědčen o tom, že tvrzení úřadu práce, že měl pro něj právě v den zmeškané schůzky připraveny dvě nabídky vhodného zaměstnání, je účelové vedené snahou zveličit důsledky pochybení žalobce - zmeškání schůzky, neboť průvodní informace k volným pracovním místům byla vytištěna až dne 28.4.2023, tj. v den sepsu rozhodnutí, nikoliv v den plánované schůzky 20.3.2023.
5. Žalobce v žalobě poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28 a ze dne 10. 9. 2019, č. j. 1 Ads 160/2019-30 a na rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 30.1.2020, č.j. 19 Ad 27/2019-29, (vše dostupné na www.nssoud.cz).
6. Podle žalobce úřad práce při posouzení věci podle žalobce nepřihlížel ani k tomu, že z napadeného rozhodnutí ani správního spisu se nepodává žádná informace o tom, že by žalobce své povinnosti neplnil již dříve, že by se jednalo o jeho opakované pochybení ani žádné indicie nenaznačují účelové vyhýbání se jeho povinností nebo jinou nekázeň. Žalobce je přitom evidován úřadem práce od 1. 6. 2011, tedy ke dni jeho vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání své povinnosti bez zjevných výhrad úřadu práce plnil po dobu více než 12 let. Důvod, pro který se žalobce sjednané schůzky neúčastnil (tj. spletení data a ukládání ostatků rodiče), je zákonem předpokládaný a nespočíval v maření součinnosti s úřadem práce. Z dostupných podkladů se ani nepodává, že by pochybení žalobce mělo jakékoliv důsledky ve vztahu k postupu úřadu práce, že by svou absencí na pravidelné kontaktní schůzce, která se opakovala v cca dvouměsíčním intervalu od poslední schůzky, zmařil její účel, kterým je zprostředkování zaměstnání, eventuálně že by nemohlo dojít k nápravě následující den, kdy se k příslušné pracovníci úřadu práce osobně dostavil. Současně je nutné vzít v úvahu, že žalobce svou povinnost splnil ihned následující den, kdy se osobně na úřad práce dostavil. Tudíž si byl vědom svého pochybení, nevyčkával až na případnou výzvu úřadu a nastalou situaci řešil sám, aktivně a z pohledu uchazeče o zaměstnání poměrně běžným způsobem.

7. Žalobce je přesvědčen o tom, že porušení povinnosti uložené § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti ze strany žalobce nedosahovalo takové intenzity, aby bylo důvodně následováno sankcí v podobě vyřazení žalobce z příslušné evidence a žalovaný při daných okolnostech případu nesprávně vyložil neurčitý právní pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ obsažený v ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. K přijetí závěru o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání nebyla zachována proporcionalita mezi závažností a intenzitou porušení povinnosti žalobce, následkem porušení a následným chováním žalobce na jedné straně a tvrdostí sankce na druhé straně. Žalovaný podle žalobce dostatečně neuvažil přísnost následku, který vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání znamenalo konkrétně pro žalobce, jenž ztratil nárok na výplatu renty v plné výši po dobu 6 měsíců, byl nucen sám si hradit zdravotní pojištění po dobu 5 měsíců, a po znovuzařazení do evidence uchazečů o zaměstnání (v září 2023) mu byla renta přepočtena podle aktuální výše minimální mzdy, což představuje výrazný zásah do jeho majetkových práv.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že povinnost dostavovat se ve stanovených termínech na úřad práce je jednou ze základních povinností uchazeče o zaměstnání, která slouží k možnosti pravidelné spolupráce s uchazečem o zaměstnání, a tedy k naplnění účelu činnosti řadů práce. Rozhodne-li se nezaměstnaný z vlastní vůle být veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, s výhodami s tím plynoucími (např. hrazení zdravotního pojištění) jsou spojeny i příslušné povinnosti a při jejich nesplnění bez prokázání vážného důvodu dle § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti není jiná možnost než vyřadit uchazeče o zaměstnání z evidence. Skutečnost, že je pro žalobce setrvání v evidenci uchazečů existenčně důležité, neboť je mu vyplácena renta, nemůže mít na posouzení věci vliv. Dále žalovaný podotkl, že žalobcův otec zemřel dne 20. 11. 2022 a přitom na jiné termíny se žalobce po smrti otce dostavil, tudíž dle žalovaného žalobce mohl napláňovat uložení ostatků otce na jiný den, případně požádat o nový termín úřad práce. Podle žalovaného zákon o zaměstnanosti neumožňuje přihlížet k dřívějšímu průběhu spolupráce uchazeče úřadem práce a sankcionováno je i jednání nedbalostní. V neprospěch žalobce podle žalovaného svědčí o okolnost, že změnil důvod nedostavení se ze spletení si data na ukládání ostatků otce. Žalobce podle žalovaného přistupuje k evidenci účelově, když přiznává, že jejím hlavním důvodem je udržení renty. Podle žalovaného zákon neumožňuje správnímu orgánu uvážit, zda při nedostavení se uchazeče o zaměstnání bez vážných důvodů rozhodne o vyřazení z evidence. Navíc zde podle žalovaného byla zachována proporcionalita, neboť hlavním účelem vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání není bezúčelné vedení, nýbrž zprostředkování vhodného zaměstnání, ke kterému nemohlo z důvodu absence žalobce dojít.
9. V replice žalobce zopakoval, že se jednalo o první pochybení za více než 12 let, a že z dostupných podkladů se nepodává, že by pochybení žalobce mělo jakékoliv důsledky ve vztahu k postupu úřadu práce, že by svou absencí na pravidelné kontaktní schůzce zmařil její účel, kterým je zprostředkování zaměstnání, eventuálně že by nemohlo dojít k nápravě následující den. Žalovaný zřejmě proporcionalitu vyřazení žalobce z evidence dostatečně nezkoumal, neboť by s ohledem na osobní situaci žalobce a všechny okolnosti daného případu, vyřazení z evidence v testu proporcionality neobstálo. S ohledem na citovanou judikaturu žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že pokud se žalobce nedostavil na úřad práce ve stanoveném termínu, nezbývalo úřadu práce než jej vyřadit z evidence uchazečů o zaměstnání. Právní úprava sice výslovně neskytá prostor pro správní uvážení (tj. v případě zákonem stanovených podmínek úřad práce musí uchazeče o zaměstnání z evidence vyřadit),

avšak pracuje s neurčitými právními pojmy, které umožňují zohlednit individuální okolnosti posuzovaného případu (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 11. 5. 2021, čj. 1 Ads 52/2021-31). Žalobce již v samotné žalobě poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28, podle kterého ustanovení § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti nepodává exaktní definici pojmu „vážné důvody“. Vážné důvody jsou zde vymezeny ve dvou skupinách - první skupina uvádí vážné osobní důvody, které jsou zde také demonstrativně vypočteny, druhou skupinu pak tvoří důvody hodné zvláštního zřetele, které nejsou blíže vymezené vůbec. Právě tato část ustanovení však podle názoru Nejvyššího správního soudu vytváří správnímu orgánu právní prostor pro to, aby zvážil všechny okolnosti případu a aby rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání odpovídalo míře porušení povinností ze strany uchazeče (nejedná se zde o správní uvážení, ale o výklad neurčitého právního pojmu).“ Nedostatek intenzity porušení povinnosti pak Nejvyšší správní soud považuje za jiný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti.“. v žalobě, žalobce je přesvědčen o tom, že porušení povinnosti uložené § 27 odst. 3 zákona o zaměstnanosti ze strany žalobce nedosahovalo takové intenzity, aby bylo důvodně následováno sankcí v podobě vyřazení žalobce z evidence a žalovaný při daných okolnostech případu nesprávně vyložil neurčitý právní pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ obsažený v ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti. K přijetí závěru o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání nebyla zachována proporcionalita mezi závažností a intenzitou porušení povinnosti žalobce, následkem porušení a následným chováním žalobce na jedné straně a tvrdostí sankce na druhé straně. Žalovaný podle žalobce dostatečně neuvážil přísnost následku, který vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání znamenalo konkrétně pro žalobce, jenž ztratil nárok na výplatu renty v plné výši po dobu 6 měsíců, byl nucen sám si hradit zdravotní pojištění po dobu 5 měsíců, a po znovuzařazení do evidence uchazečů o zaměstnání (v září 2023) mu byla renta přepočtena podle aktuální výše minimální mzdy, což představuje výrazný zásah do jeho majetkových práv.

10. Žalobu soud shledal důvodnou.
11. Podle ust. § 30 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, uchazeč o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže uchazeč o zaměstnání bez vážných důvodů nesplní povinnost stanovenou v § 27 odst. 3 zákona. Podle ust. § 31 písm. c) zákona o zaměstnanosti uchazeč o zaměstnání má součinnost s úřadem práce, jestliže se nedostaví na úřad práce ve stanoveném termínu bez vážných důvodů, které jsou uvedeny v ust. § 5 písm. c) tohoto zákona. Podle ust. § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti se vážnými důvody rozumí mimo jiné podle bodu 7 důvody spočívající v jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.
12. Správní orgán prvního stupně v dané věci odkázal na výše cit. ust. zákona o zaměstnanosti s tím, že „jednou ze základních povinností uchazečů o zaměstnání je pak docházka na úřad práce ve stanovených termínech. Pokud uchazeč o zaměstnání nesplní tuto základní povinnost a nedoloží žádný vážný důvod podle zákona o zaměstnanosti, následuje sankce v podobě vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. Je totiž zcela na uchazeči o zaměstnání, aby si stanovené datum jednání na úřadu práce zapamatoval.“

13. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí k tomu doplnil, že „k námitce odvolatele, uvedené až v odvolání, že k jeho jednání došlo z důvodu „psychického složení“, kdy v den stanoveného termínu byl uložit urnu zesnulého otce na hřbitov, odvolací správní orgán konstatuje, že dle ust. § 82 odst. 4 správního řádu se k novým skutečnostem, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti a důkazy, které účastník řízení nemohl uplatnit již dříve. Odvolatel před vydáním napadeného rozhodnutí jako důvod své nepřítomnosti uvedl, že si spletl datum a že vyřizuje dědictví po otci, nikoli, že k jeho absenci došlo z důvodu „psychického složení“, které bylo zapříčiněno uložením urny na hřbitov v den stanoveného termínu. Namítá-li tedy odvolatel, že měl psychické problémy, měl toto sdělit již v průběhu správního řízení před vydáním napadeného rozhodnutí a správní orgán I. stupně by byl povinen se tímto v souladu s ust. § 3 a ust. § 50 odst. 4 správního řádu dále zabývat a došetřovat. Takto však odvolatel neučinil a odvolací správní orgán tudíž k nově uvedené skutečnosti ze zákona nepřihlíží. Nadto nedostavil-li se odvolatel z psychických důvodů, je nutno tyto hodnotit jako důvody zdravotní a odvolatel, bylo-li to důvodné, měl požádat o vystavení dočasné neschopnosti. Úřad práce měl pro odvolatele na den 20.3.2023 připravené 2 pracovní nabídky k zaměstnavatelům, a pokud by se odvolatel na stanovený termín dne 20.3.2023 dostavil, úřad práce by mu tato zaměstnání nabídl, čímž by se významně zvýšila jeho možnost uplatnění se na trhu práce. Ke zprostředkování zaměstnání však nemohlo z důvodu absence odvolatele na stanoveném termínu dojít.“
14. Z výše uvedeného shrnutí odůvodnění napadeného rozhodnutí dle názoru soudu vyplývá, že žádný ze správních orgánů řádně nevyložil neurčitý právní pojem „vážné důvody“ dle § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti a nezabýval se vůbec otázkou, zda žalobcovy důvody lze podřadit pod toto ust., a to zejména v souvislosti s konkrétními skutečnostmi, které byly správním orgánům známy, tedy že žalobce v souvislosti s úmrtím otce, o kterého se staral, po 12 leté bezchybné docházce na pracovní úřad na toto jedenkrát zapomněl, ale ihned druhý den se sám dostavil.
15. Není tudíž z napadeného rozhodnutí ani jasný závěr, proč žalobci onen následující den již nemohly být předloženy v rozhodnutí označené nabídky zaměstnání.
16. Nadto žalovaný nesprávně vyhodnotil argumentaci žalobce v odvolání jako uvádění nových důvodů, ke kterým již správní orgán nepřihlížel. Dle názoru soudu nelze tvrzení žalobce v řízení před oběma správními orgány takto posuzovat, neboť si nejen neodporují, nýbrž se i navzájem doplňují.
17. Pokud jde o tvrzení žalovaného, že by uznal psychické důvody na straně žalobce pouze v případě, že by byly doloženy pracovní neschopnosti, ani tuto část odůvodnění soud neakceptoval, neboť zákon žádnou takovou podmínku pro naplnění „vážných důvodů“ dle § 5 písm. c) zákon a o zaměstnanosti nestanovuje. Takový výklad zjevně jde nad rámec zákona, a je proto nepřipustný. Státní moc lze uplatňovat jen v mezích zákona.
18. Vady odůvodnění správních rozhodnutí vycházejí především z absence výkladu rozhodujícího ust. a z pojmu „vážné důvody“, které je třeba vykládat i v souladu s aktuální a žalobcem zmíněnou judikaturou správních soudů. Maření součinnosti musí být v případě nedbalostní formy zavinění vykládáno s přihlédnutím k intenzitě jednání, což správní orgány v projednávané věci zcela pominuly.
19. Na daný případ lze podle názoru soudu plně aplikovat např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014 čj. 4 Ads 161/2013-28, v němž uchazeč rovněž situaci ihned řešil a

dostavil se další den, rozsudek k NSS ze dne 10. 9. 2019, č. j. 1 Ads 160/2019-30, a zejména rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28.

20. Podle posledně označeného rozhodnutí NSS formulace „důvody zvláštního zřetele hodné v ust. § 5 písm.c) zákona o zaměstnanosti vytváří správnímu orgánu právní prostor pro to, aby zvážil všechny okolnosti případu a aby rozhodnutí o vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání odpovídalo míře porušení povinností ze strany uchazeče.“ (bod 21 rozsudku)
21. V právě projednávaném případě se správní orgány rovněž nijak nezabývaly výkladem toho, co lze považovat za důvody hodné zvláštního zřetele.
22. Dle téhož rozhodnutí „je nutné při hodnocení toho, zda došlo k maření součinnosti s Úřadem práce již jen samotným nedostavením se na příslušnou pobočku Úřadu práce velmi dbát o to, aby byla při posuzování věci zachována proporcionalita mezi mírou porušení povinností a tvrdostí sankce, která za toto porušení následuje, a aby byly vždy citlivě zváženy všechny okolnosti daného případu.“ (bod 23 rozsudku NSS)
23. Nedostatek intenzity porušení povinností pak Nejvyšší správní soud považuje za jiný důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti.“. (bod 28 rozsudku NSS čj. 3 Ads 349/2017)
24. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem soudu.
25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy na náhradu nákladů řízení měl právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch, a proto mu byla přiznána náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,-Kč, a dále náhrada nákladů právního zastoupení sestávající z 4 úkonů právní služby po 3.100,-Kč (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby, repliky, účast na jednání) podle § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, 4x režijní paušál, náhrada za promeškaný čas cestou z Rokycan a zpět v souvislosti s ústním jednáním 2x půl hodiny, cestovné 280,75 Kč, to vše navýšeno o 21% DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 12. července 2024

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně

